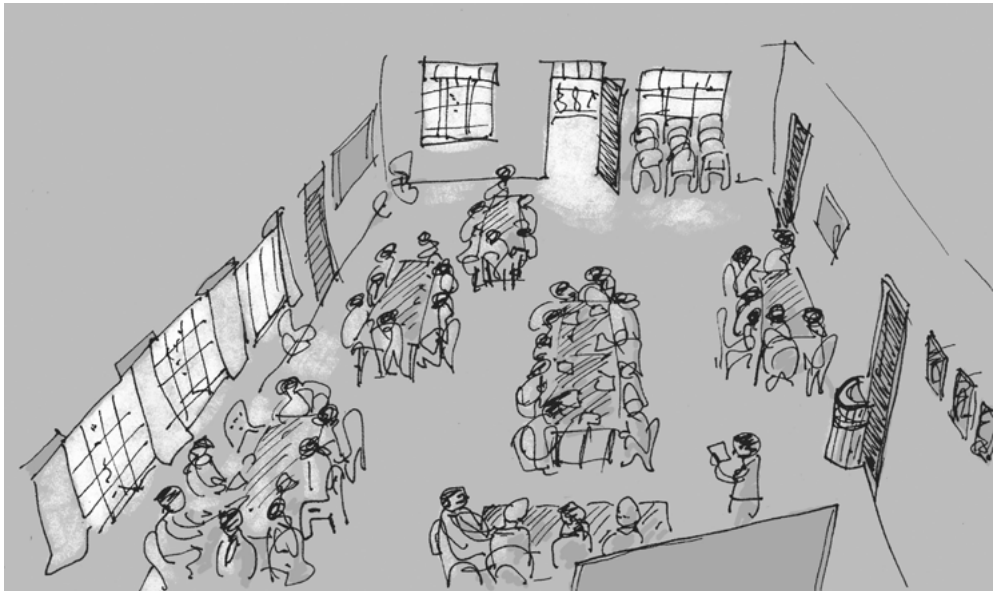

Koomiksite joonistamise töötuba Tatanagaris Indias, joonistus: Leif Packalen, 2007

Koomiksite valmistamise juhend

Seinale välja pandav koomiks on lühike visuaalne jutustus, mida võib teha ükskõik missugusel teemal. Valminud koomikseid kasutatakse kohalikus teavitustöös näiteks Indias ja Aafrikas.

„Seinakoomiks“ kopeeritakse koopiamasinaga A3 või kahele A4 paberile ning seda võib kleepida seintele, teadetetahvlitele või teistesse lubatud kohtadesse.

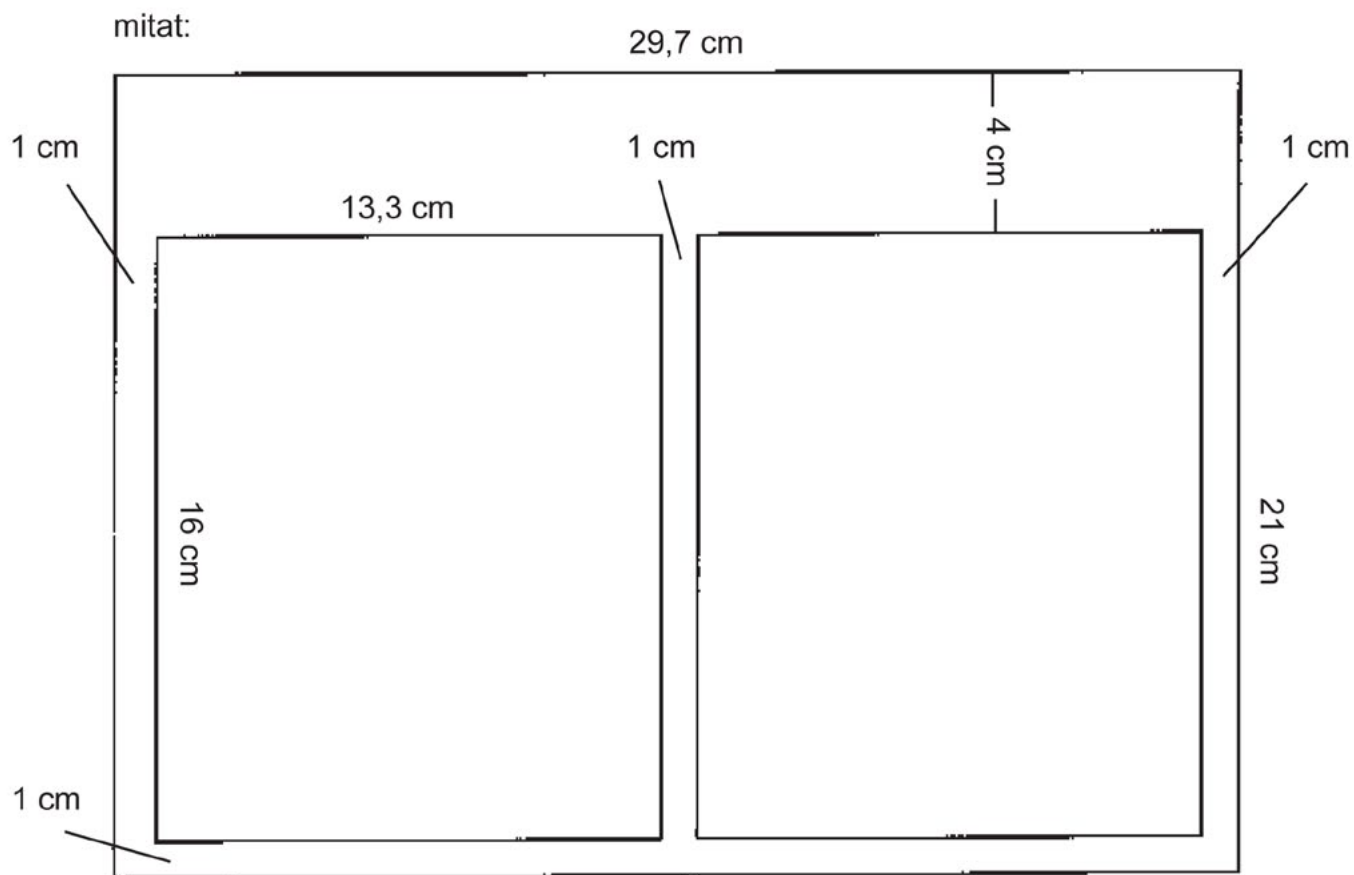
„Seinakoomiks“ on odav ja mõjus meediavahend kohalikuks teavitus- ja mõju-tustöök.

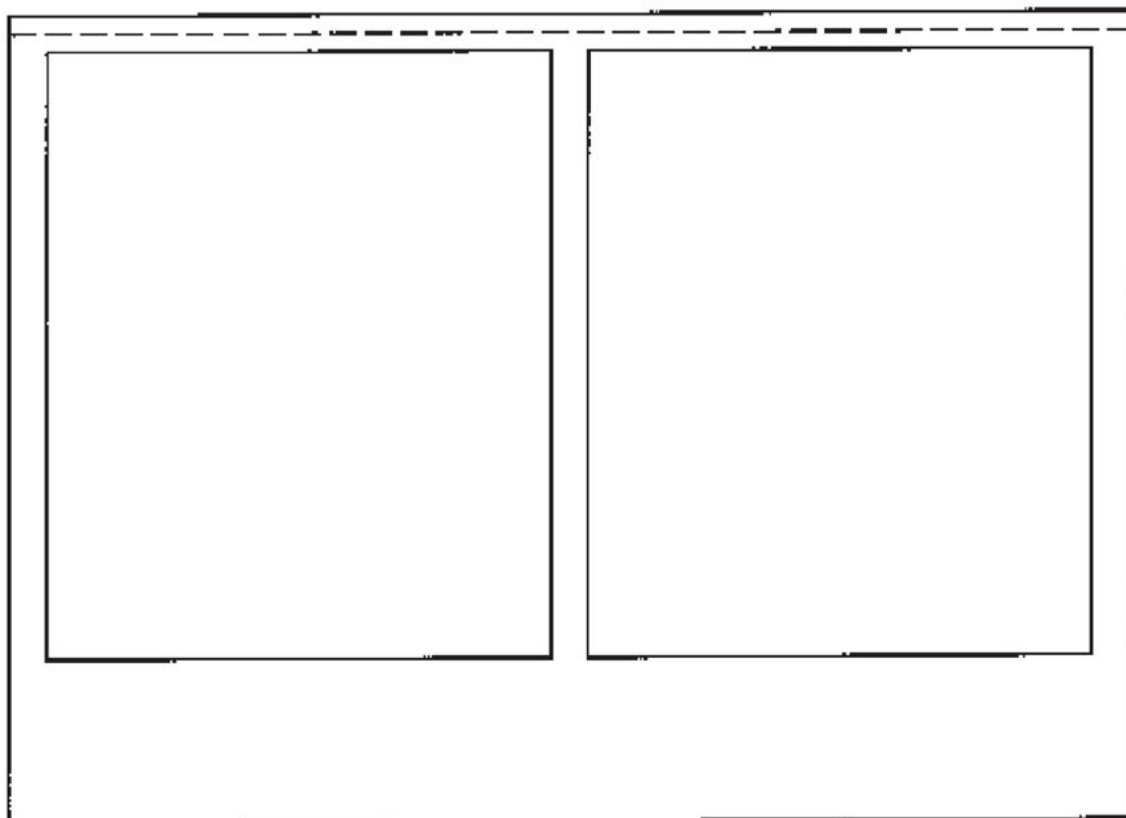
Koopiamasinaga on kerge pilte vähendada ja paigutada need neljapildilisse ritta. Seda võib avaldada ajalehtedes või ajakirjades, samuti kõigis teistes trükistes.

„Seinakoomiksi” idee on ühendada kaks A4 lehte üheks suuremaks, A3 mõõtu tööks. Mõlematel paberitel on samad mõõdud ja samasugune kujundus.

Kaks A4 paberit liimitakse või teibitakse kokku.

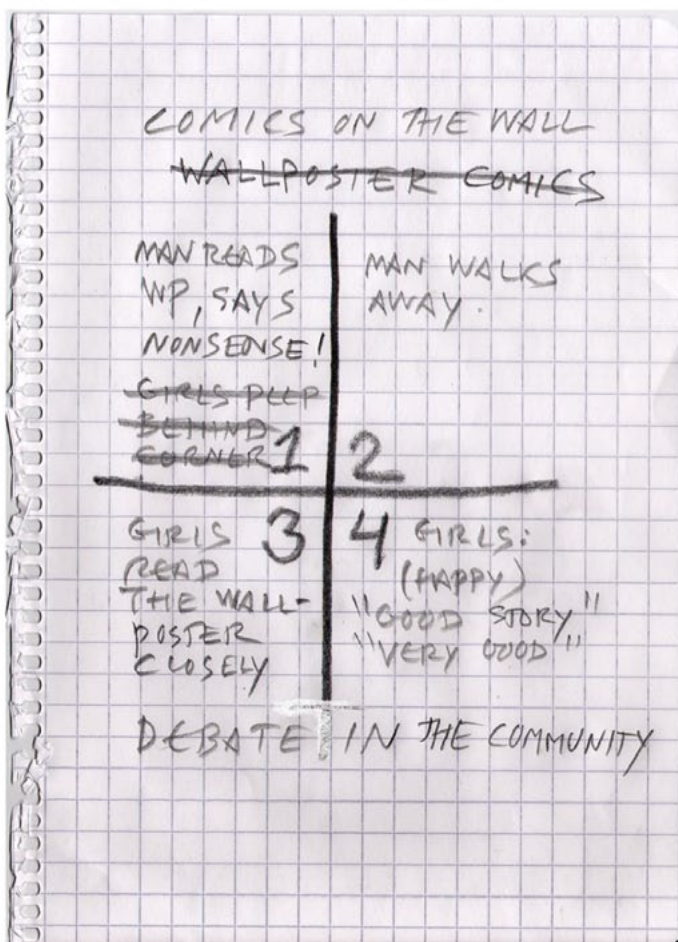

Sa pead jagama oma loo neljaks ruuduks ja mõtma välja, mida igas ruudus soovid kujutada.

Kolm rusikareeglit:

- 1 – kasuta tekste võimalikult vähe
- 2 – ära kirjuta teksti neid asju, mida nagunii piltidelt näha on
- 3 – tähtsate asjade jaoks varu rohkem ruumi ja need paigutatakse esiplaanile

Sinu mustand võib välja näha näiteks nii:

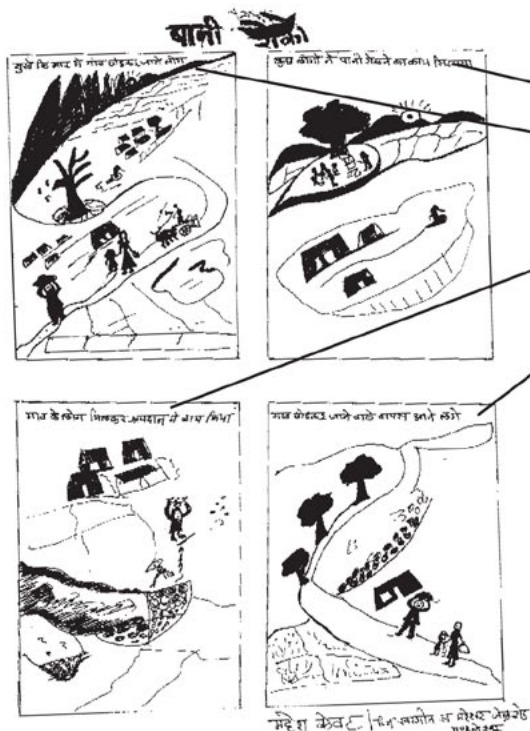

Jaga alguses oma lugu neljaks osaks, siis alles hakka tegema joonistamise mustandit.

Nõuanne: tee mustand väike, umbes 10x10 cm, muidu võib olla oht, et keskendud liialt pisidetailidele.

1 – paiguta narratiiv ehk jutustav tekst ruudu ülemisse ossa, sest seda loetakse esimesena.

2 – teine võimalus on see, et jutustav tekst eraldatakse ülejäänud pildiruudust täielikult.

Lugemise suund

Lugemist alustatakse vasakult paremale ja ülevalt alla

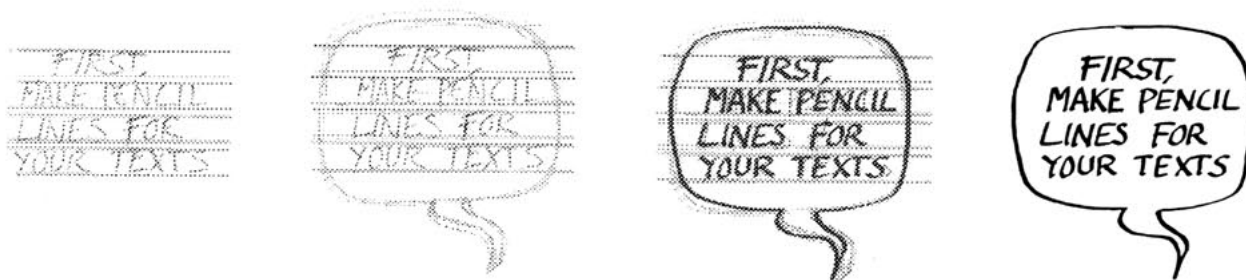

küsimus siia

vastus sinna

Selgitavad tekstid, näiteks aeg ja koht, paigutatakse vasemasse ülemisse nurka.

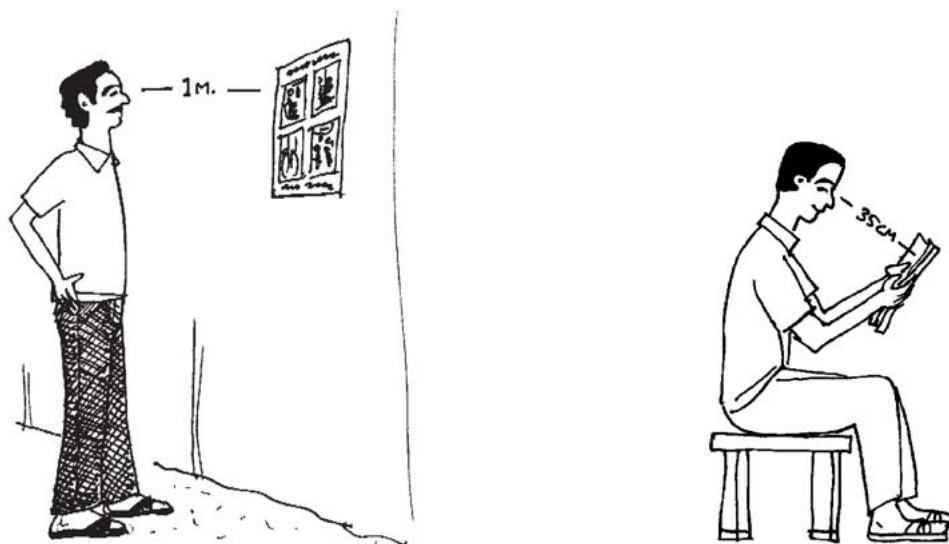
Tee esiteks abijooned hariliku pliiatsiga. Kirjuta ka tekst hariliku pliiatsiga, loe üle ja paranda, kui vaja. Kirjuta seejärel tekstid vildika/markeriga üle ja kustuta hariliku pliiatsi jäljed. Joonista jutumulli äärejooned vildika/markeriga. Teksti ja jutumulli vahele peab jätma piisavalt ruumi (vähemalt 1/2 tähe suurust), siis on teksti kergem lugeda.

Jutu- ja mõttemullid võivad olla ükskõik missuguse kujuga. Jälgima peab vaid seda, et nad osutaksid selgesti, kes mõtleja või ütleja on.

Jutumulli tähtede kõrgus peaks olema vähemalt 1 cm, sest need peavad olema loetavad umbes 1 meetri kauguselt. Tähtede piisav suurus on vajalik ka siis, kui koomikseid hiljem 50% vähendatakse ja moodustatakse 4st pildist koosnevad ribad.

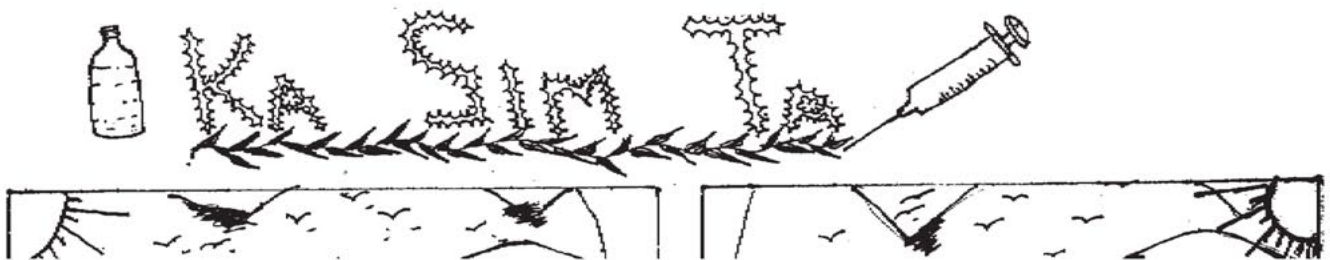
Pealkiri võib sisaldada palju infot, mis on loo seisukohalt tähtis. Peab ainult tähele panema, et pealkiri ei paljastaks loo lõpupüüki või teadet, millest lugeja ise peaks aru saama. Kui pealkirja lisada mõni visuaalne element, siis see ainult lisab huvitavust. Allpool mõned näited Indiast:

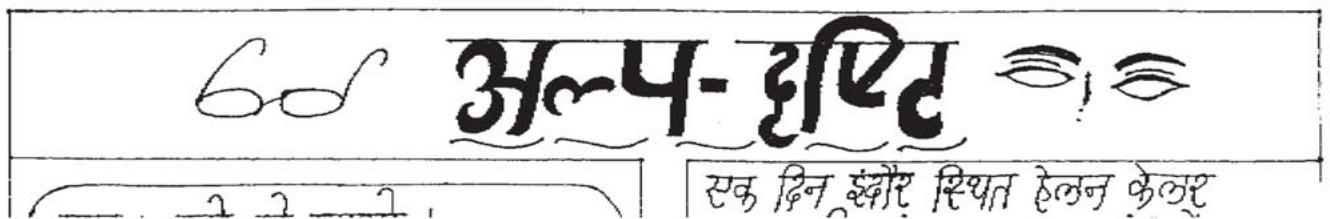
Metsandusest jutustava koomiksi pealkiri. Autor: Sindhu Singh, Jharkhand, 2003.

Naabri seast jutustava koomiksi pealkiri. Autor: Hmingmawii (Amoii) Chaitlang, Mizoram, 2003.

Narkootikumide ohtlikkusest jutustava koomiksi pealkiri. Autor: R. Lalnunpari, Mizoram, 2003.

Silmaarstidest jutustava koomiksi pealkiri. Autor: Meenakshi Sengar, Madhya Pradesh, 2002.

Hääletamisest jutustava koomiksi pealkiri. Autor: Thomas Sundi, JOHAR, Jharkhand, 2003.

Juhtumid ja dialoog, mis on loo seisukohalt tähtsad, paigutatakse esiplaanile. Juhtumid, mis toetavad lugu visuaalselt, võib paigutada tagaplaanile.

Dialoog on tagaplaanil, sest loo seisukohalt on tähtis näidata, et see juhtub koolist väljas.

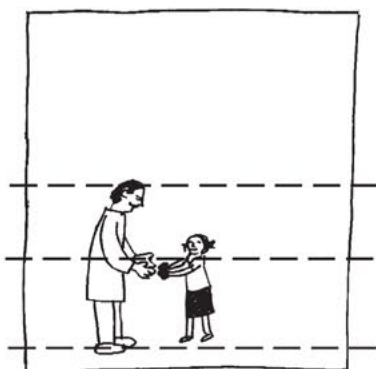

Selles loos on meeleavaldajate näitamine sama tähtis kui maaomanike arreteerimine. Avatud ruum arreteeritute ja politseiniku ümber hõlbustab pildi lugemist ning selle õigesti mõistmist.

Loo seisukohalt tähtsatele elementidele jäetakse eriti palju ruumi.

tõmba hariliku pliiatsiga kolm abijoont

joonista loo tegelased esiplaani abijoontele

joonista tagaplaan abi-joontele

joonista horisont ja kaugel asuvad elemendid

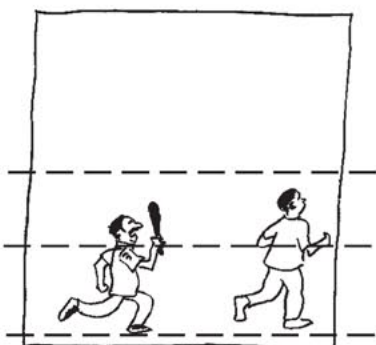
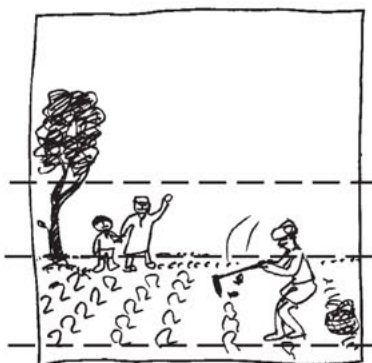
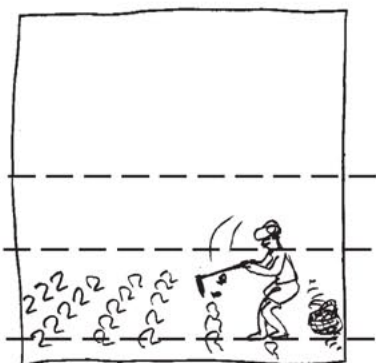

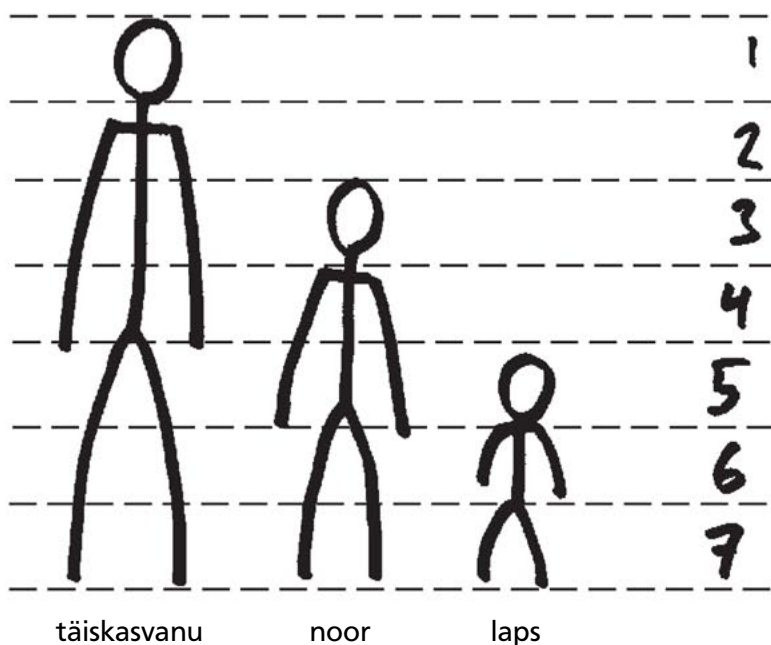
kustuta pliiatsi jäljed

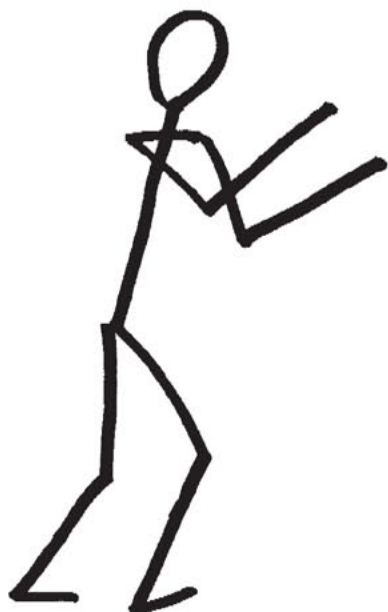
viimistle pilt, lisa pisidetaile, kui on vajalik

Veel näiteid:

Inimese joonistamine polegi nii keeruline. Tee kriipsujukusid erinevates asendites, joonista neile seejärel riided ja muud esemed. Täiskasvanud inimese pikkus on umbes 7 korda pea pikkust.

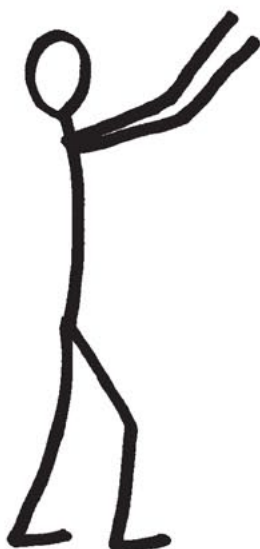
Joonista hariliku pliiatsiga kriipsujuku.

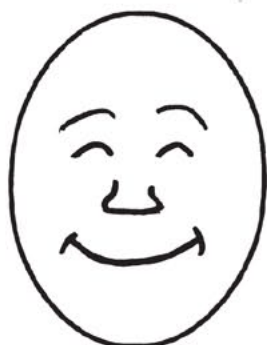

Lisa lihased ja riided.

Joonista piirjooned vildika/markeriga üle ja kustuta pliiatsi jäljed.

rõõmus

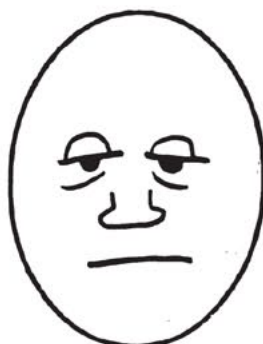
murelik

vihane

rõõmustav

väsinud

uhke

üllatunud

kahtlev

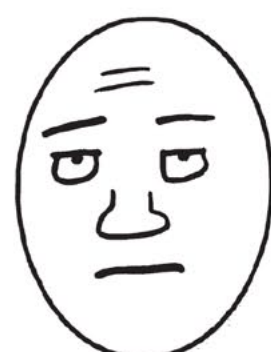
piinlikkust tundev

hirmunud

purjus

hajameelne

Kiirusjooned

suund ja liikumine

Põrkav pall ja hää

tugev pidurdus ja hää

Valutav põial

muusika

Pöörlev ventilaator

väike käeliigutus

Suurusega liialdamine, nagu näiteks selles malaariasäsest jutustavas koomiksis, tugevdab teadet. Lugeja kindlasti ju teab, et sääsk ei ole tegelikult nii suur. Ühes loos ei tohiks olla mitu niisugust liialdust, need muudavad loo lahjemaks.

Liikumisega liialdamine. Mees lööb naist, nii et see lendab õhku. Tegelikuses on niisugune liikumine võimatu, aga koomiksis lisab see loole dramaatilisust.

Käitumisega liialdamine. Mees satub alkoholijoobes olles õnnetusse ja tal amputeeritakse käed. Tema naine tuleb meest haiglasse vaatama, toob kaasa pudeli kohalikku viina ja ütleb: „Proovi NÜÜD veel juua!“ Tegelikus elus vaevalt et sellist käitumist kohtab, aga selle loo puhul lisab see taas dramaatilisust.

tee alustuseks terve pilt
hariliku pliiatsiga

joonista piirjooned peene-
neotsalise vildikaga üle

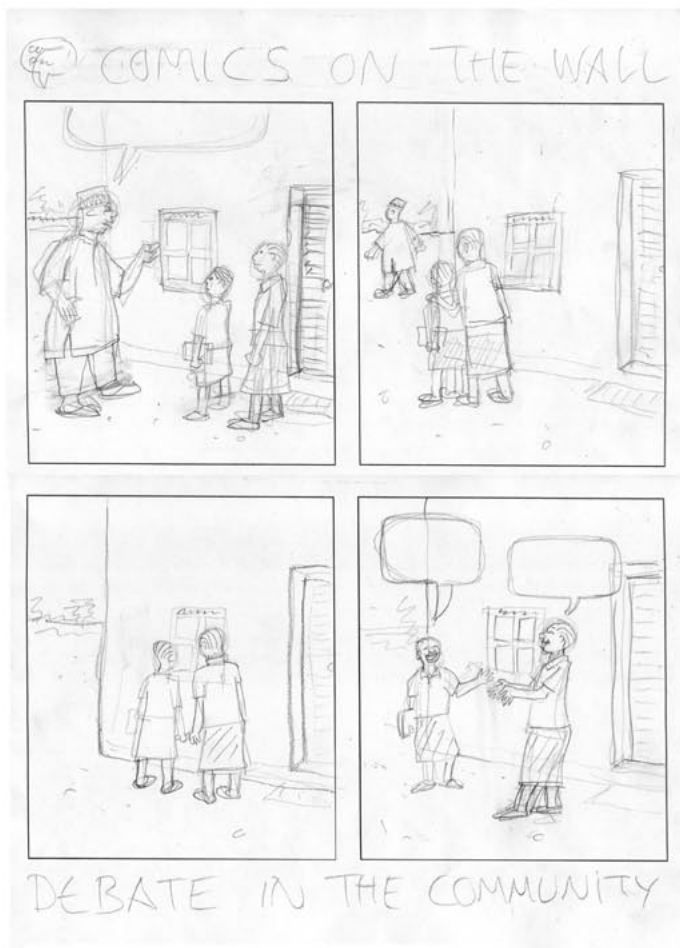
kustuta pliiatsi jäljed

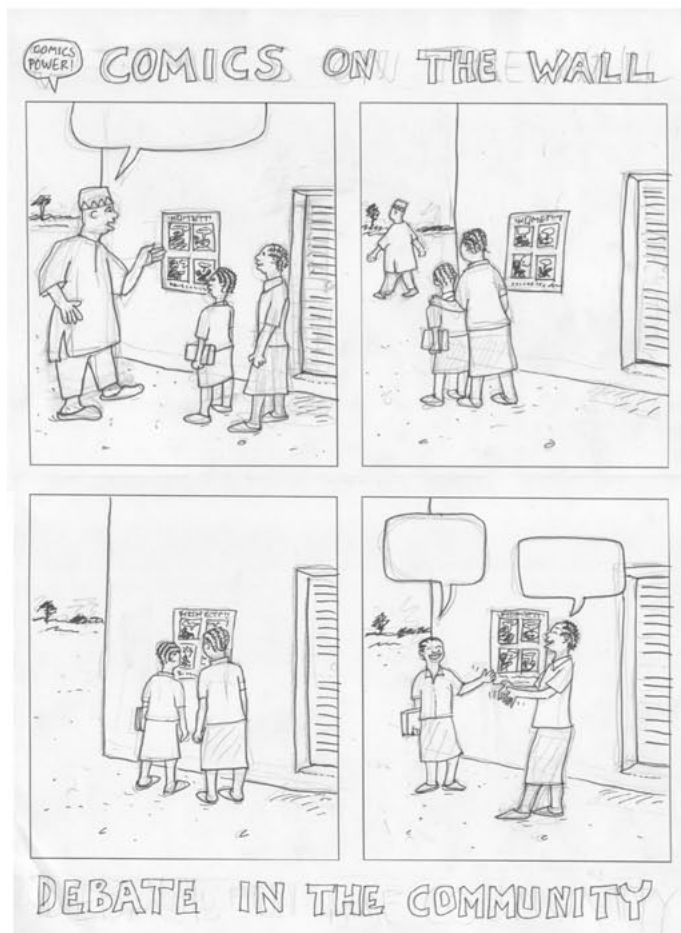
täida need alad, mis
peavad tulema tumedad,
markeri või pintsliga

viimistle lõpuks peene-
mad kangastruktuurid
ja muud pisidetailid

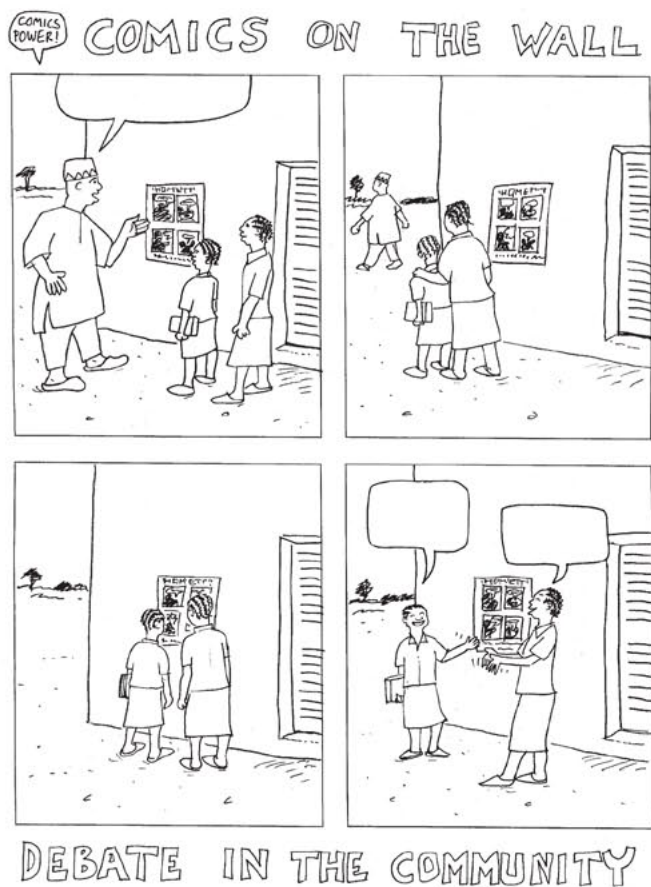
Värvides kasutatakse vaid musti vildikaid/markereid/guašše vms. värve. Pliiatsiga tehtud varjutust jne. tuleks vältida, sest koopiamasinas pilte suurendades/vähendades jätavad need ebatasase ja mitte eriti ilusa mulje.

1 – tee alguses kogu pilt hariliku pliiatsiga

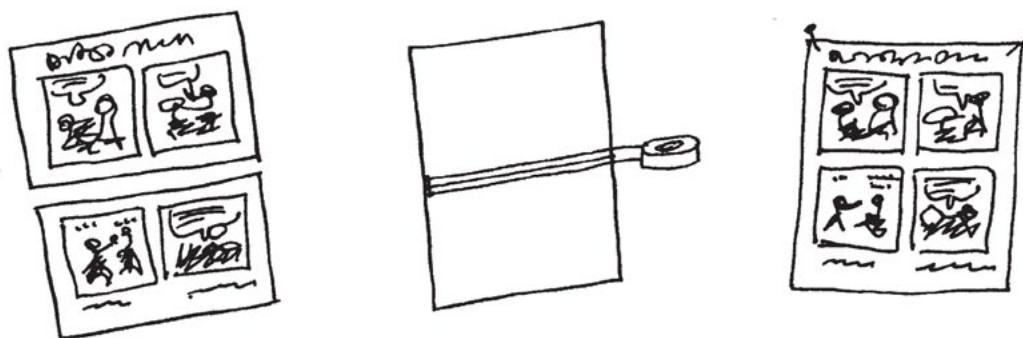
2 – seejärel tee joonistuste piirjooned peene-otsalise vildika/markeriga üle

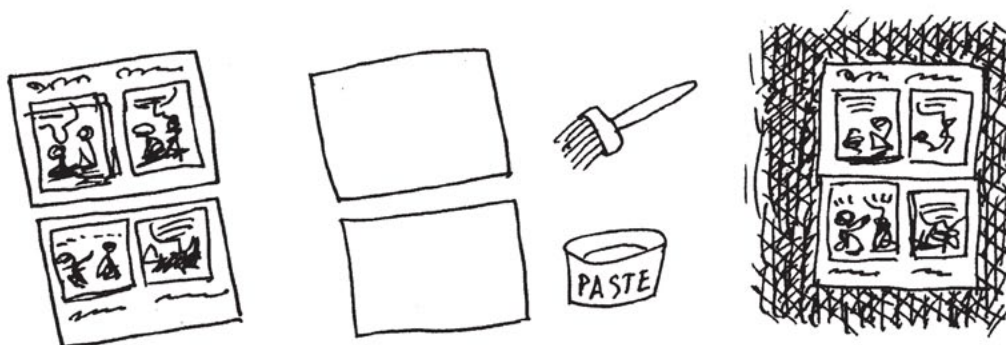
3 – kustuta pliiatsi jäljed

4 – täida mustad pinnad ja lisa üksikasjad. Nüüd võid oma teost ka kopeerida.

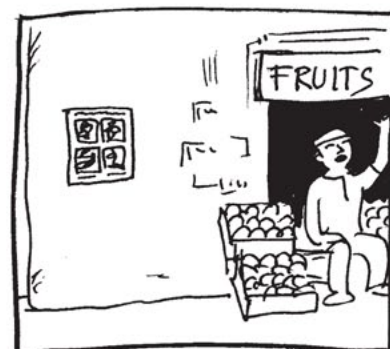

Kui koomiksid lähevad vaatamiseks kuivadesse siseruumidesse, võid mõlemad A4 lehed tagant lihtsalt kokku teipida.

Kui aga koomiks läheb välistingimustesse, võid selle otse vastavale pinnale kinni kleepida.

Koomiks tuleks panna niisugusse kohta, kus liigub palju inimesi. Koomiksi liimimiseks/teipimiseks tuleb alati kinnisvara omanikult luba küsida!!!

„Maailman sarjakuvat“ (Maailma koomiksid) on kunstnike ja rahvuslike organisatsioonide ühendus, mis loodi 1997. aastal. Liikmeid on igal pool maailmas. Meid huvitavad järgmised seigad:

- koomiks kui infovahend arengukoostöö hangetes
- koomiks erinevate rühmade väljendusvahendina
- koomiks erinevate maade ja kultuuride peegliks ning argipäeva elu ja tegelikkuse kujutajana

„Maailman sarjakuvat“ korraldab muuhulgas ka koolitusi, näitusi, töötubasid.

Ühingul on olnud koostööprojekte Indias, Tansaania, Mosambiigis, Beninis, Burundis, Marokos ja Liibanonis. Oleme avatud erinevatele koostöövõimalustele, kus rohujuuretasandil valminud koomiksitate kasutamine on võimalik.

Soovime ennekõike tuua esile teistest erinevaid koomikseid, mis põhinevad autorite endi kultuuril. Soomes on ühing korraldanud ka töötubasid, kus külaliskunstnikke on olnud Tansaaniast, Ghanast, Nigeeriast, Kuubast, Iraanist ja Indiast.

Lisainfo: Leif Packalén, esimees

Maailman sarjakuvat - Världens serier ry.

(World Comics Finland)

Vanamontie 4 E 156

01350 Vantaa

tel. 09-8736751 või 040-5318235

mail@worldcomics.fi

koduleht: www.worldcomics.fi

